

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Zakona o preživninskem varstvu kmetov obsega:

- Zakon o preživninskem varstvu kmetov (Uradni list SRS, št. 1/79 z dne 13. 1. 1979),
- Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o preživninskem varstvu kmetov (Uradni list SRS, št. 1/86 z dne 17. 1. 1986),
- Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji – ZUTPG (Uradni list RS, št. 114/06 z dne 9. 11. 2006).

ZAKON o preživninskem varstvu kmetov

(neuradno prečiščeno besedilo št. 2)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem zakonom se urejajo pogoji in postopek za pridobitev pravice kmetov do preživninskega varstva, če oddajo svoja zemljišča družbeni pravni osebi.

2. člen

(1) Za oddajo zemljišča po prejšnjem členu se šteje odpoved lastninske pravice v korist družbene pravne osebe ali izjava lastnika kmetijskega zemljišča, da bo po njegovi smrti to zemljišče prešlo v družbeno lastnino. Če to zemljišče ob sklenitvi pogodbe odda v rabo družbeni pravni osebi.

(2) Kmet, ki namerava oddati zemljišče po prejšnjem odstavku, mora o tem obvestiti kmetijsko zemljiško skupnost.

3. člen

(1) Kmet, ki odda svoje zemljišče družbeni pravni osebi po tem zakonu (v nadaljnjem besedilu: upravičenec), ima pravico do mesečnega denarnega prejema (v nadaljnjem besedilu: preživnina).

(2) Pravica do preživnine iz prejšnjega odstavka ne vpliva na pravico upravičenca do prejemkov po drugih predpisih.

4. člen (črtan)

5. člen

(1) (črtan).

(2) Na komasacijskih in melioracijskih območjih, na območjih, kjer se oblikujejo obdelovalni kompleksi kmetijskih organizacij združenega dela in organizacij združenih kmetov, si upravičenec ne more zadržati več kot 0,5 hektarja kmetijskega zemljišča, če je družbeno pravna oseba za zemljišče na takšnem območju v celoti zainteresirana.

II. POGOJI ZA PRIDOBITEV PREŽIVNINE

6. člen

(1) Upravičenec pridobi pravico do preživnine:

- če odda družbeni pravni osebi najmanj 2 hektarja kmetijskega zemljišča oziroma najmanj 3 hektarje gozda za kmetijske, gozdarske ali gradbene namene ali manjšo površino kmetijskih zemljišč oziroma gozda, če je njihova vrednost v času prodaje tolikšna, da preživnina, izračunana po tem zakonu, ne bo manjša od 50% zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo iz preteklega leta;
- če je star najmanj 65 let (moški) oziroma 60 let (ženska), ali ne glede na starost, če je po predpisih o invalidskem zavarovanju ugotovljena njegova nezmožnost opravljati kmetijsko dejavnost;
- če se z oddajo zemljišča strinja njegov zakonec oziroma oseba, ki je po predpisih o zakonski zvezi izenačena z zakoncem, ter tisti, ki so po splošnih predpisih o dedovanju njegovi nujni dediči in ki so kmetje po predpisih o kmetijskih zemljiščih, razen če so za navedene osebe ob sklenitvi pogodbe iz 17. člena tega zakona v nepravdnem postopku na predlog upravičenca oziroma pristojnega organa občinske skupnosti socialnega skrbstva ugotovljeni razlogi za dedno nevrednost po predpisih o dedovanju;
- če predloži sporazum, sklenjen s svojim zakoncem, oziroma osebo, ki je po predpisih o zakonski zvezi izenačena z zakoncem, o načinu razpolaganja s preživnino.

(2) Listine iz 3. in 4. alinee prejšnjega odstavka morajo biti sestavljene pri pristojnem sodišču v skladu s splošnimi predpisi o dedovanju.

7. člen

Kmetijska zemljiška skupnost, ki prejme obvestilo kmeta iz drugega odstavka 2. člena tega zakona, je dolžna poskrbeti za prevzem ponudjenih kmetijskih zemljišč oziroma gozdov. Če nobena druga družbeno pravna oseba ni zainteresirana za prevzem ponudjenih kmetijskih zemljišč, jih prevzame kmetijska zemljiška skupnost, gozdove pa prevzame gozdnogospodarska organizacija združenega dela, ki gospodari z gozdovi na tem območju.

8. člen

Družbeno pravna oseba plača za pridobljeno zemljišče kupnino v višini, ki ustreza tržni vrednosti zemljišča v času sklepanja pogodbe na poseben račun iz 14. člena tega zakona.

III. PREŽIVNINA

9. člen

Višina preživnine je odvisna od tržne vrednosti oddanega zemljišča in starosti upravičenca ob oddaji zemljišča ter se izračuna po 10. in 11. členu tega zakona.

10. člen

(1) Znesek mesečne preživnine se izračuna tako, da se kupnina za oddano zemljišče deli s 84.

(2) Če je tako izračunani znesek preživnine nižji od 50% zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo iz preteklega leta, je preživnina ob pridobitvi pravice do nje enaka 50% zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo iz preteklega leta.

11. člen

Znesek mesečne preživnine, ugotovljene po 10. členu tega zakona se glede na starost upravičenca ob oddaji zemljišča poveča:

- za 20 %, če je upravičenec star 70 do 74 let,
- za 25 %, če je upravičenec star 75 do 79 let in
- za 30 %, če je upravičenec star 80 in več let.

12. člen

(prenehal veljati)

13. člen

- (1) Po smrti upravičenca pridobijo pravico do preživnine:
- njegov zakonec oziroma oseba, ki je po predpisih o zakonski zvezi izenačena z zakoncem, če je stara 55 let (moški) oziroma 50 let (ženska), oziroma tisti, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev družinske pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, če odda upravičenec družbeni pravni osebi vse zemljišče razen 1 hektarja oziroma 0,5 hektarja na območjih iz drugega odstavka 5. člena tega zakona;
 - njegov zakonec oziroma oseba, ki je po predpisih o zakonski zvezi izenačena z zakoncem, če je stara 65 let (moški) oziroma 60 let (ženska), oziroma tisti, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev družinske pokojnine po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, če si upravičenec ob oddaji zemljišča zadrži več zemljišča kot je določeno v prejšnji alineji.

(2) Enake pravice imajo osebe iz prvega odstavka tega člena tudi v primeru smrti upravičenca, ki ob overitvi pogodbe še ni dopolnil predpisane starosti, in je umrl, preden je dosegel predpisano starost.

(3) Preživnina za osebe iz prvega in drugega odstavka se določi v deležu preživnine upravičenca v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

(4) O pravici do preživnine po tem členu odloča pristojni organ Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

(5) Če osebe iz tega člena menijo, da so prikrajšane za pravico do preživnine, lahko v roku 30 dni od prejema odločitve po prejšnjem odstavku vložijo tožbo pri pristojnem rednem sodišču.

IV. FINANCIRANJE

14. člen

Za izplačevanje preživnine po tem zakonu se pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji oblikuje poseben vplačilni račun.

15. člen

- (1) Dohodki posebnega računa po prejšnjem členu se oblikujejo iz:
- na ta račun plačanih kupnin za zemljišča, oddana družbeni pravni osebi in
 - solidarnostne udeležbe združenega dela.

(2) Sredstva za solidarnostno udeležbo združenega dela zagotavljajo delavci in drugi delovni ljudje na podlagi posebnega programa s samoupravnim sporazumom o temeljih plana Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

16. člen

Prevzemnik zemljišča mora plačati kupnino iz 8. člena tega zakona skupaj s pripadajočimi obrestmi najkasneje v roku treh let od sklenitve pogodbe iz 17. člena tega zakona. Kupnina se plačuje v enakih trimesečnih obrokih, in sicer do 15. v prvem mesecu trimesečja, začenši od prvega naslednjega meseca po overitvi pogodbe na sodišču.

(2) Za računanje obresti po prejšnjem odstavku se uporablja splošna obrestna mera, ki velja za kratkoročne kredite.

V. POSTOPEK ZA DOLOČANJE PREŽIVNINE

17. člen

(1) Znesek preživnine po 10., 11., 12. in 13. členu tega zakona izračuna strokovna služba Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije na podlagi podatkov, ki jih ji predloži družbena pravna oseba, ki namerava prevzeti zemljišče od kmeta, še preden je sklenjena pogodba o oddaji zemljišča. Tako izračunan znesek preživnine se vnese v sklenjeno pogodbo.

(2) S sklenitvijo pogodbe o oddaji zemljišča družbeni pravni osebi kmet pridobi pravico do preživnine.

(3) Pogodbo iz prejšnjega odstavka je treba overiti pri pristojnem sodišču. Družbena pravna oseba predloži izvod overjene pogodbe Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.

(4) Sestavna dela pogodbe iz drugega odstavka tega člena sta tudi sporazuma iz 3. in 4. alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona.

18. člen

(1) Upravičencu se prične izplačevati preživnina s prvim naslednjim mesecem po overitvi pogodbe iz prejšnjega člena na sodišču. Če upravičenec ob overitvi pogodbe še ni dopolnil starost 65 let (moški) oziroma 60 let (ženska), se mu prične preživnina izplačevati s prvim naslednjim mesecem po dopolnitvi te starosti, razen če gre za kmeta, ki je nezmožen opravljati kmetijsko dejavnost.

(2) (črtan)

19. člen

Preživnina se izplačuje vnaprej, najkasneje do 5. v mesecu.

20. člen

Vse spore, ki nastanejo iz pogodbe po tem zakonu, rešuje pristojno redno sodišče.

Zakon o preživninskem varstvu kmetov (Uradni list SRS, št. 1/79) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»VI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

21. člen

Občanom, ki so pred uveljavitvijo tega zakona pridobili pravico do preživnine z oddajo kmetijskega zemljišča na podlagi odloka občinske skupščine, ta pravica ostane. Tem občanom občine še nadalje izplačujejo preživnino v skladu s svojimi odloki.

22. člen

Določbe 7. člena tega zakona se začnejo uporabljati, ko so v ta namen zagotovljena sredstva s samoupravnimi sporazumi o temeljih planov ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti v skladu z dogovorom o temeljih plana SR Slovenije.

23. člen

Republiški sekretar za delo sprejme v soglasju z republiškim sekretarjem za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izvršilne predpise za izvajanje tega zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

24. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.«.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o preživninskem varstvu kmetov (Uradni list SRS, št. 1/86) črta 22. člen zakona:

»22. člen
(črtan)«;

spreminja 23. člen zakona tako, da se glasi:

»23. člen

Republiški upravni organ, pristojen za delo, sprejme v soglasju z republiškim upravnim organom, pristojnim za kmetijstvo, izvršilne predpise za izvajanje tega zakona v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.«;

dodaja nov 23.a člen:

»23.a člen

Če upravičenec, ki nadaljuje prejšnje starostno zavarovanje po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov v smislu 153. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SRS, št. 27/83), ob oddaji kmetijskega zemljišča po tem zakonu zadrži v lasti manj kot en hektar zemljišča, ne plačuje prispevka za solidarnostno zavarovanje kmetov.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»16. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SRS.«.

Zakon o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom v Republiki Sloveniji – ZUTPG (Uradni list RS, št. [114/06](#)) vsebuje naslednjo končno določbo:

»10. člen

Ta zakon začne veljati 1. januarja 2007.«.